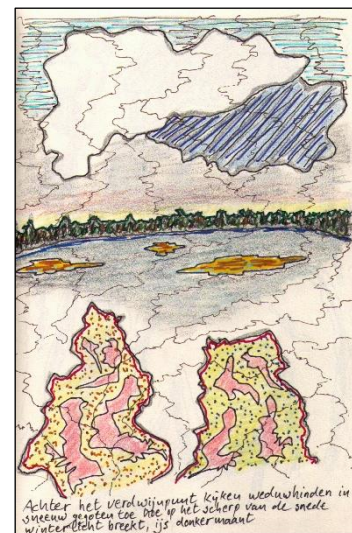

De bedachtzame

Bij binnenkomst is zijn blik een en al ontwapenende vriendelijkheid. Hij praat op ontspannen toon over koetjes en kalfjes: ja, het is warm voor de tijd van het jaar, of juist koud; en inderdaad, de politici hebben het achter hun ellebogen; en nu weten we zeker dat de Spar duurder is dan de Jumbo. Faits divers, bedoeld om de situatie af te tasten, de stemming te proeven, naar de juiste harmonie te speuren. Wanneer er een onderwerp ter tafel komt dat zijn interesse heeft en thema van gesprek zou kunnen worden, wacht hij eerst af wat de anderen erover zeggen, hij springt er niet meteen boven op. Hij voelt zich sowieso meer thuis bij de ongewisheid van vragen dan bij de pertinentie van antwoorden.

Ook als hij zich mengt in het gesprek met een eigen mening behoudt hij aanvankelijk een zekere aarzeling. Maar komt hij eenmaal op stoom, dan spreidt hij langzaam zijn vleugels en verheft zich naar zijn geliefde vogelperspectief. Het begint met kleine kanttekeningen, over zichtlijnen, horizon, ankerpunten. Vervolgens zoekt hij de precisie. Elk woord kan velerlei betekenissen hebben, de kunst is de goede te vinden en die nauwkeurig af te stemmen. Van meet af aan heeft heel zijn manier van spreken een zekere delicaatheid. De duivel zit in de details, en dat is ook waar de engelen zich ophouden, de muzen, de inblazers van schoonheid. Het is zijn ambitie die op te roepen, een grote kunst.

Daarna analyseert hij onderliggende patronen, het bouwplan van de kwestie, het krachtenveld waarin ze speelt, het overkoepelende idee. Hier is hij in zijn element, zijn aanvankelijke terughoudendheid lijkt geheel verdwenen. Links en rechts geeft hij inkijkjes in zijn gezichtspunten en afwegingen, tenminste zolang hij het gevoel behoudt dat hij deel uitmaakt van een gezamenlijke zoektocht. Want een gesprek moet een gezamenlijke onderneming zijn. Het is cruciaal dat er verbinding voelbaar is, dat iedereen meedoet en het naar zijn zin heeft.

Met tegenwerpingen of kritiek gaat hij behoedzaam om, eerst ontwijkend, door omwegen te zoeken, dan door ruimte te scheppen en compromissen te beproeven. In elk geval gaat hij niet zomaar de confrontatie aan, hoezeer hij ook geraakt is. Hij is geen straatvechter, geen cholericus die makkelijk ontploft. Voor hem is de inhoud altijd secundair

aan de relatie. Liever nog onder de dekmantel van wellevendheid huichelen en de eigen opvatting geweld aandoen, dan ongegeneerd de strijd aangaan. Wat niet wegneemt dat er een grote vasthoudendheid kan schuilgaan onder al zijn vriendelijkheid.

Als het goed gaat in het gesprek kan hij je het gevoel geven dat het onderzoek goud oplevert, een langzaam oplichtend warm licht.

Aanpak: uitlokken, stimuleren, betrekken.